

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ה' אלול תשפ"ג | דף היומי בבלי: קידושין ט | דף הכולל: גיטין סו.
דף היומי בהלכה: מסימן קנ"ט סעיף ו' עד אמצע סעיף ז' 'ואם הטביל'.
מוסר: אהבת חסד - פרק ה' עד 'וגם מצוה זו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער האכזריות סוף שער האכזריות

כל מה שרצית לדעת על התוכנית החדשה של 'דרשו' העמוד היומי מצורף פרוספקט לניוז זה

"משום מה תפסתי תעוזה", מספר האברך
"ושאלתי את הגר"פ שרייבר למה הוא מחייך..."

הגאון רבי דוד שרייבר שליט"א בעל ה'דיני מגדים', מספר על התמדה העצומה
של אביו גאון ישראל רבי פנחס שרייבר זצ"ל, אב"ד אשדוד

כשהגיעו לערוך את הברית, ביקש אבי מורי זצ"ל לתת לאחיו
בן השלוש את השם 'ישראל בונם' על שם אביו שנפטר בינתיים.
נענה הרב מברסק ואמר, הרי כבר יש לילד שם, קוראים לו צבי,
איך אתה רוצה לקרוא לו על שם אביכם? השיב אבא ואמר, הרי
בברית יש סדר שאומרים "ויקרא שמו בישראל", ואם כן אפשר
בזמן זה לתת שם חדש", והסכים עמו הרב מברסק, ואכן נקרא
שמו של הדוד, רבי צבי ישראל בונם.

לפני הברית אמר לו הרב מברסק זצ"ל הרי אתה בעל
השמחה, אז תגיד דבר תורה, ענה לו אבא "תורה אני לא יכול

אבי מורי זכה לחדש חידוש הלכתי מעניין מאוד כשהיה
כבן עשר שנים, והסכים עמו מרן הרב מברסק זצ"ל, וכך היה
המעשה: אבא זצ"ל הביא איתו לארץ את אחיו הצעיר ממנו
כבשבע שנים, וכשהיה כבן שלוש היו צריכים למול אותו, משום
שנולד בעת שהמשפחה כבר היתה במנוסה בזמן המלחמה, ולא
יכלו למול את התינוק.

אביהם זצ"ל, שאה שלא ניתן יהיה למול את הילד, נתן לו
שם בלי ברית, וקרא שמו בישראל צבי, כדי שיזכור את יהדותו
שיהיה לו שם יהודי וידע שאינו כגויי הארצות חלילה.

וסיפר שישב סמוך אליו פעם בשבת אחת אחה"צ בבית הכנסת 'אהל תמר' שם היה יושב בשבתות בעשר שנים האחרונות לחייו, וראה אותו סוגר מסכת עירובין ומחייך לעצמו. "משום מה תפסתי תעוזה", מספר האברך "ושאלתי את הרב למה הוא מחייך... ענה לי הרב שלאחרונה פעם אחת לקח לו זמן להיזכר באיזה תוס' במסכת עירובין, ובשל כך הוא חשש שהתחיל חלילה לשכוח לכן מיד חזר עוד 13 פעמים את כל המסכת וכעת סיים את הפעם ה-13". מוסיף האברך ומספר: "העזתי פני ושאלתי את הרב 'נו, אז עכשיו ניתן לבחון את הרב על מסכת עירובין?', וענה לי "אדרבה, תשאל על כל כמה דף על כל המסכת איזו מילה יש בו", וכך עברנו על כל המסכת!".

להגיד, אבל דפי גמרא אני יכול לומר בעל פה, מה שלמדתי עם אבי זצ"ל בסיביר". אמר לו הרב זצ"ל תגיד, נעמד ואמר בע"פ את כל סוגיית ר' חנינא סגן הכהנים שבמסכת פסחים שהיא כידוע מהסוגיות המורכבות בש"ס, והעידו בני הרב זצ"ל שזה אחת משלושת פעמים שראו את הרב זצ"ל דבריסק פורץ בבכי, ואמר תראו איזה ילדים עשקו לנו הרשעים ימ"ש בילדי טהרן! אציין כי אבי מורי היה אז כבן עשר, וקודם לאותה ברית של אחיו, הוא היה שנה וחצי בשבי 'ילדי טהרן', וקודם לכן שנה תמימה ביער במנוסה, ולפני כן נדד עם הוריו שהיו פליטי מלחמה, בסיביר ובמקומות אחרים אליהם נלקחו, כשלא היו בידיהם כמעט ספרים ולמדו בעיקר מתוך הזיכרון. בימי השבעה על אבא זצ"ל הגיע אברך צעיר שהנני מכיר

"האם במצב כזה הולכים אל הרופא, הלא במצב מסוכן כזה הולכים תחילה אל הרבי הרדצ"ש להזכירה בפניו..."

שני סיפורים מיוחדים לרגל יומא דהילולא של הרה"ק רבי דוד צבי שלמה מלעלוב זיע"א

וחייה היו בסכנה, ולכן פנה ר' יצחק ללכת אל הרופא להזעיקו לבוא אליו.

"בדרכו אל הרופא עבר על יד בית אביו רבי הערש זצ"ל שראה אותו ממרפסת ביתו צועד ברחוב. הוא שאל את בנו להיכן מועדות פניו ואמר לו שהוא בדרכו אל הרופא וסיפר לו את כל הנ"ל על רעייתו.

"התפלא אביו בפניו ותמה בפניו: "האם במצב כזה הולכים אל הרופא, הלא במצב מסוכן כזה הולכים תחילה אל הרבי הרדצ"ש להזכירה בפניו..."

שמע ר' יצחק לדברי אביו ר' הערש ומיד שם את פעמיו אל מעון קדשו של רבינו הרדצ"ש שהתגורר בחצר ה'גאזלאנעס'. היה זה לפנות בוקר והרדצ"ש היה עסוק אז כדרכו בהכנת משקה התה ובנקיון הכוסות.

נוהג היה רבי דוד צבי שלמה לומר בשם הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע שמשקה התה הוא משקה מן השמים - והראיה לכך היא שכלל שהכוס נקיה יותר כך הטעם משובח יותר.

תיכף משנכנס ר' יצחק לביתו של הרדצ"ש פנה אליו הרדצ"ש ואמר לו: "כנראה באת לכאן כדי לבשר בשורת מזל טוב, נו, מזל טוב".

מיד חזר ר' יצחק לביתו וכשיצאו בני משפחתו לקראתו אמר להם מזל טוב. והוברר הדבר למפרע שבאותה עת שהרדצ"ש אמר 'מזל טוב' אז ילדה רעייתו בשלום לשמחת כל בני המשפחה.

לרגל יומא דהילולא של הרה"ק רבי דוד צבי שלמה מלעלוב זיע"א, שנתבקש לשיבה של מעלה בה' אלול תרע"ח, נצטט להלן שני סיפורים שהובאו בגילון 'אהל מועד' - לעלוב, אשר ראה אור בערש"ק האחרונה, וסופרו על ידי הגה"ח רבי שמואל פרוש שליט"א כפי ששמע אותם מזקני ירושלים.

החסיד רבי לייבקה גלויברמן זצ"ל סיפר על חותנו החסיד רבי שלום ברוך פריזנט זצ"ל שהיתה לו חנות יין ומשנפטר בצעירותו ניהלה אלמנתו את החנות. היא יצאה מדי יום מביתה אל החנות וגם באותו יום חרפי ששלג גדול ירד וכיסה את פני הארץ לא וויתרה על מנהגה והתכוונה לצאת אל החנות.

בניה שראו אותה מתכוונת ביום כזה לצאת אל החנות ביקשו למנוע בעדה. הם ניסו לשכנע אותה שבין כה לא יפקדו לקוחות את החנות ביום חורפי כזה.

אך האלמנה הזקנה טענה לעומתם שהיא חייבת לפקוד את החנות כי הרבי הרדצ"ש עובר מדי יום לאחר תפילתו על יד החנות ומתעניין לשלומה וכך הוא נוהג מדי יום לומר לה: "גוט מארגן גיטל, וואס מאכסטו", ועל זה אינה מוכנה בשום אופן לוותר כי אם לא תלך הרי שיחסר לה ה'גוט מארגן' הלבבי של רבי דוד צבי שלמה.

עוד מספר הגה"ח רבי שמואל פרוש: "שמעתי מהרה"ח רבי פינטשע בידרמן זצ"ל ששמע מהחסיד רבי יצחק געריש גליקזון זצ"ל שבטרם ילדה רעייתו את אחד מילדיהם היתה מקשה ללדת

לא חלפו מספר ימים, והנה באורח פלא וללא כל הסבר טבעי, התייצבו כל המדדים הרפואיים

בזכות ברכת "אשר יצר" - סיפור מופלא ומדהים שהתרחש לאחרונה בעיר בית שמש

"ויפדך ה' אלוקיך" - דברים כד יח

המלמד. שינוי שאינו מצוי כלל בנסיבות אלו. כעבור שבועיים ימים קרה הלא יאמן והמלמד חזר לעבודתו בתלמוד תורה באורח מופלא וניסי.

גם כאן לא מסתיים עדיין סיפורנו,

לפני כשבועיים ימים. התבשר מלמד נוסף בסניף אחר של תלמוד תורה "תורת הבית" כי אשתו חלתה במחלה הנוראה. המלמד אשר לא ידע את נפשו מצער ותדהמה, השיח את ליבו בייאושו הנורא.

ממשמע על כך הרב י. ש. י. שליט"א הציע לאותו מלמד ליישם שוב את תרופת הפלא. הלה אשר לא ידע האם כדאי לפרסם את דבר מחלתה של אשתו פנה להתייעץ עם רבו.

הרב ביקש לברר מהי חומרת המחלה, וכאשר הוסבר לו כי המחלה נמצאת בשלבים מתקדמים וחמורים מאד, הורה כי בשלב זה אכן יש לפרסם את הדבר כדי לעורר רחמי שמים עליה. ושוב חולקו כרטיסיות מבצע "אשר יצר" ללמעלה מאלף ילדי שלשת הסניפים של תלמוד תורה "תורת הבית".

למרבה התדהמה, כעבור שבוע ימים התבשרה האישה כי הייתה טעות באבחנה וכי היא אינה חולה במחלה הנוראה! ויהי לפלא!

מן הראוי להביא את דברי ספר "סדר היום" אודות חשיבות ברכת אשר יצר:

"ויכוון בחד הגדול שה' יתברך עושה עמו בכל שעה שיוצא לנקביו, שמקיא מה שאכל ויכול לעמוד. שאם לא כן, לא היה מספיק לו כל ממון שבעולם לרפואתו שיצא ממנו, וסופו שמת ובטל מן העולם, והקב"ה ברחמי עושה מכונות ומדורות ועניינים בגופו, להכניס הראוי להכניסו, ולהוציא הראוי להוציאו, ולקלוט הסולת ולהוציא הפסולת, ולהברות גופו שיהיה ראוי ומוכן לעבודתו כל ימיו.

ואם יהיה שלם בדעותיו ומכלכל במשפט דבריו, לא יחלה כל ימיו, ולא יצטרך לרופא ולא לרפואתו,

אם כן ודאי ראוי לברך בכוונה גמורה ובדעת שלימה לרופא כל בשר ומפליא לעשות. וכן ראוי לכל בעל נפש לכוון בכל ברכותיו כדין וכשורה בנחת ובדעת שלימה, ומברכותיו של אדם ניכר מה טיבו.

סיפור מדהים ומופלא אליו הייתי עד בכל שלביו, מוצג לפניכם בזאת. הסיפור התרחש לאחרונה בעיר בית שמש. והריהו לפניכם כפי שהתרחש, בצירוף ראיות על העובדות כהויתן לפי תאריכים כאשר תחזנה עיניכם.

שמי הוא ישראל שפרכר ואני משמש בקודש כמנהל חינוכי בתלמוד תורה "משכנות יעקב" בעיר בית שמש. תלמוד תורה זה הנו אחד מתוך שלשה סניפים של רשת תלמודי התורה "תורת הבית" בבית שמש, המונים מעל אלף ילדים כ"י. בניצוחו של הרב י. ש. י. שליט"א אשר מוסר מזה שנים את נפשו ממש, עבור קיומם של שלשת תלמוד התורה בגשמיות וברוחניות.

לפני כשנתיים ימים, חש הרב י. ש. י. שליט"א ברע, והובהל לבית החולים הדסה עין כרם בירושלים. זמן קצר לאחר הגיעו לבית החולים החל מצבו להידרדר כאשר הרופאים עומדים חסרי אונים מול המדדים, שהראו ירידה חדה ומסוכנת עד כדי סכנת חיים של ממש.

כשהוא שוכב בחדרו חסר אונים מול עיניהם המודאגות של הרופאים ובני משפחתו. ביקש הרב י. ש. י. שליט"א להפיץ קריאה לכל שלשת סניפי תלמוד התורה להתחיל במבצע "אשר יצר" לרפואתו. במבצע זה קיבל כל ילד טבלה אשר בה סימן בכל פעם שאמר את ברכת אשר יצר בכוונה כראוי.

לא חלפו מספר ימים, והנה באורח פלא וללא כל הסבר טבעי, התייצבו כל המדדים הרפואיים וכעבור שבועיים ימים כבר חזר הרב י. ש. י. שליט"א לעבודת הקודש בתלמוד התורה ויהי לפלא.

כאן לא מסתיים הסיפור,

כעבור עשרים חדשים מסיפור זה. התבשרו צוות תלמוד התורה על דבר גילוי המחלה הנוראה אצל אחד המלמדים. הדבר הכה את כולם בתדהמה. או אז החליט הרב י. ש. י. שליט"א ליישם שוב את אותו מבצע "אשר יצר" בכל שלשת הסניפים לרפואתו של המלמד היקר.

יצוין כי המלמד הנ"ל החל בטיפולים קשים וכבר לאחר מספר ימים הידרדר מצבו והוא הפך לשבר כלי של ממש. ברור מאליו כי מונה ממלא מקום ללמד במקומו, והיה ברור כי תחלוף תקופה ארוכה עד שיוכל להתאושש ולחזור לקו הבריאות.

וכאן התרחש לו פעם נוספת הפלא. לא חלף שבוע ימים והרופאים עמדו נדהמים מול השינוי הבלתי מוסבר במצבו של

"הרי אני משלם את כל ההוצאות שלך, אוכל לסוסים, אוכל עבורך, עלויות לינה, פירות לנשנושים. למה אתה רוצה שאשלם לך עוד כסף בנוסף?"

הג"ר יחיאל צוקר שליט"א, מרבני ישיבת 'תורה בתפארתה', עם משל נפלא שסיפר מרנא החפץ חיים זיע"א

"שבתי בבית ה' כל ימי חיי"

סוחר יהודי שהתגורר בעיירה קטנה, החליט להרחיק נדוד ליריד הגדול בלייפציג, ולהצטייד בסחורה חדשה שאותה ימכור בשנה הקרובה.

הוא צריך להיות בלייפציג יום אחד בלבד, אין לו מה לחפש שם חוץ מכמה דברים ספציפיים שהוא רוצה לקנות במחיר המיוחד שאפשר למצוא רק שם.

הבעיה שלהגיע ללייפציג זה סיפור של שבועיים, עשרה ימי רכיבה עם סוס ועגלה, כולל שתי שבתות שיש באמצע ושני ימי שישי שבהם צריכים להתכונן לשבת - שבועיים. לאחר מכן צריכים גם לחזור משם, וזה סיפור של שבועיים נוספים.

ניגש הסוחר לכיכר המרכזית של העיירה, שם יושבים להם ה'בעלי עגלה', העגלונים עם סוסיהם ועגלותיהם, הוא ניגש לאחד מהם שנראה לו קצת יותר מעודן מהשאר, ושואל אותו: "אתה פנוי בחודש הקרוב?", העגלון משיב בשמחה, "בוודאי". אם הוא שוכר אותו לחודש, זה אומר שהוא הולך להרוויח יפה מאוד במהלך התקופה הזאת.

אבל לעגלון יש תנאים: "אתה משלם כל מה שמקובל", אמר לסוחר, והסוחר עושה את עצמו כאילו אינו זוכר: "מה מקובל?". משיב לו העגלון בפרוטרוט: "עלויות הלינה בלילות - עליך, עלויות המספוא לסוסים - עליך, המזון שלי גם הוא עליך, שתי ארוחות ביום ועוד פירות לנשנושי ביניים...".

הסוחר סבר וקיבל. הגיוני לחלוטין, אם זה מה שמקובל, זה מה שמקובל. הוא לא מתווכח.

אבל העגלון מוסיף עוד סעיף קטן לעסקה: "התשלום שאתה צריך לשלם לי הוא 50 רובלים, 25 רובלים אני צריך לקבל עכשיו, שיהיה לאשתי ולילדים ממה לחיות עד שאשוב, ואת היתר תשלם לי כשנחזור הביתה בעזרת ה'...".

הסוחר מקמט את מצחו בחוסר הבנה: "רגע רגע... 50 רובלים?

למה? הרי אני משלם את כל ההוצאות שלך, אוכל לסוסים, אוכל עבורך, עלויות לינה, פירות לנשנושים. למה אתה רוצה שאשלם לך עוד כסף בנוסף? לא מספיק שאני מכסה לך את כל ההוצאות ואתה לא צריך לדאוג למקומות לינה ולאוכל לסוסים במשך כל החודש הקרוב???"

אומר מרנא החפץ חיים, שהנמשל לסיפור הזה טמון בכל אחד ואחד מאתנו. הבדיחה היא על חשבוננו. למה?

כי הנשמה שלנו מגיעה ממרחק עצום, לא שבועיים רכיבה, אלא אלפי שנות אור. הנשמה יורדת את כל הרקיעים ושוהה כאן בעולם הזה במשך שבועיים, שמונים ותשעים שנה.

ומה אנחנו אומרים. נו בסדר? נותנים לה לאכול קצת, לשתות קצת, וגם פירות לנשנושים. מבחינתנו זה מספיק, די והותר. לא מספיק שאני מתפלל שלוש פעמים ביום ולומד חצי שעה בערב? זה מספיק. למה הנשמה צריכה יותר מזה.

הרי זה ברור לכל בר דעת שכל עגלון נורמלי יגלגל את הסוחר החוצפן במורד הרחוב, וישלח אותו לחפש לעצמו עגלונים אחרים. איזה מן רעיון זה שאסע שבועיים הלוך ושבועיים חזור רק כדי שתיתן לי ארוחות ואוכל לסוסים. אם אני נוסע כזה מרחק, אני רוצה להרוויח מזה סכום שיצדיק את המרחק האדיר הזה.

כך גם הנשמה, היא מגיעה עד לכאן ואנחנו רוצים לפטור אותה במעט שבמעט? צריכים לדאוג שזה יהיה משתלם עבורה, שהיא לא תגיד בחזרתה למעלה שכל המסע הזה היה לשווא ורק נזקו מתועלתו חלילה וחס.

לעילוי נשמת אבי מורי רבי נתן ב"ר יחיאל מאיר זצ"ל, ולעילוי נשמת זוגתי מרת רבקה ב"ר יהודה ע"ה

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

הכניס הרב את ראשו ורובו לתוך התנור. באותה שעה נכנס אחד, וראה אדם משתלשל לתוך עומק התנור

המחזיר שהסכימו גדולי עולם לשלם, כדי שלא להלבין פני אדם חלילה וחם

באש ולהעלות את השלהבת. באותה שעה נכנס אחד ממתפללי הותיקין בביהכ"נ, וראה אדם משתלשל לתוך עומק התנור. נכנסה בו רוח של קלות דעת וחמד לו לצון, ניגש אליו וטפח לו על גבו. הרב הבין בטעותו של הטופח, וכדי שלא לביישו, השהה את ראשו בתוך התנור, באותה עת האש החלה להתחמם ולעלות, ואף שפניו היו כלפי האש הבערת לא הוציא ראשו עד שהרגיש כי הלה עקר את רגליו והתרחק ממנו.

שלא ילבין פני חברו ברבים

פעם אחת הוזמן הרה"ק ר' אריה לוי זיע"א לבית המשפט, לתביעה שיפרע שטר שהוא חתום עליו בתור ערב. תמה הרב על כך מאחר שלא היה זכור לו כלל שחתם על השטר הנזכר, הופיע הרב בבית המשפט ונוכח לדעת כי חתימתו זויפה ובעל החוב ניצב מולו כשהוא משפיל עיניו מרוב בושה על מעשה הזיוף, כדי לא לביישו לא הכחיש הרב שזוהי חתימתו שלו, ואך ביקש מהשופט שיטיב עמו ויאפשר לו לפרוע השטר בתשלומים, במשך שנים אחדות שילם הרב מכיסו עשרים ושמונה ל"י לחודש שהיה סכום גדול באותם הימים, על שטר שלא חתם עליו מעודו, ובלבד שלא ילבין פני חברו ברבים.

(מתוך העלון הנפלא 'סיפורי צדיקים', באדיבות המו"ל הרה"ח ר' פנחס שיינברג הי"ו)

"פן יוסיף להכותו ונקלה אחיך לעיניך"

מסופר על הרה"ק רבי שמואל מגיד רבה של טרסטנה זיע"א שבנוסף לתפקיד הרבנות, שימש גם כשמש בית המדרש. עיירתו העניה לא יכלה לספק את צרכיו ההכרחיים ביותר, כך שנאלץ להיות מורה הוראה ולדון דינים, אף לעשות מלאכתו של שמש, למלאות את כיוור המים, להיטיב את הנרות, ובימות החורף להסיק את התנור.

אך הרבנות והשמשות כאחת לא פירנסו את ביתו, והיה עוסק גם במלאכת הנפחים. סמוכה לבית הרב עמדה מפחתו והגוים היו באים בסוסיהם ובמחרשותיהם, והרב היה מתקן להם פרסות סוס, חישוקי אופנים ושאר כלי ברזל.

בשעה שהיה פנוי ממלאכתו, היה יושב בבית מעוטר בטלית ותפילין ועוסק בתורה, כשאחד הגוים היה צריך אותו היה נוקש בחלון, והיה ר' שמואל פושט טליתו וחולץ תפיליו, לובש סינר עור ויוצא אל המפחה, כשאחד מבני העיר נצרף בדיוק באותה שעה לרב להורות לו שאלה, הייתה הרבנית אומרת לו ימתין נא מעט, עתה הרב במפחה מיד יכנס.

פעם אחת עת הפציע השחר ביום חורף, הסיק הרב את תנור ביהכ"נ ומפני לחלוחית העצים היתה האש מסכסכת ואינו בוערת כתיקונה, הכניס הרב את ראשו ורובו לתוך התנור כדי לנפח

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

קידושין דף ט

מהו הדבר הראשון שיש לבדוק בשידוך?

את בתי נתתי לאיש הזה

”איש” - זיין א מענטש!

(שר התורה - מפי רבי קאפיל זילברברג)

וכן מובא מהגרש”ז אויערבאך זצ”ל שהיה אומר על מלות
התפילה 'לעולם - יהא אדם'!

אחד מחשובי תושבי 'שערי חסד' התייעץ עם רבינו הגאון
מטשעבין זצ”ל בקשר לשידוך שמציעים לבתו עם בחור חשוב
מאוד, תלמיד חכם בעל שיעור קומה, וייחסן וכו', רבינו שאלו אם
הוא גם בעל מידות טובות, והמליץ שכן מרומז בפסוק (דברים כב
טז) שזה הדבר הראשון שיש לבדוק, ”את בתי נתתי לאיש הזה”,
הדבר הראשון שיש לבדוק בשידוך שהחתן יהיה ראוי להקרא

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

האם ידיו של אדם נחשבות כ'כלי' לנטילת ידיים?

מניח את ידו תחת ידי חברו - למרות שהמים פוגעים תחילה בידים העליונות, השפיכה מהכלי מתייחסת לכל הנוטלים והנטילה מועילה גם לידיים התחתונות. ומעיקר הדין, בנטילה באופן זה, די ברביעית מים עבור כולם, אך לכתחילה נדרשת כמות של רביעית עבור כל יד מידי הנוטלים.

[שו"ע קנט, ו, ומשנ"ב ל; בו"מ דרשו, 37 ו-38]

כפי שלמדנו, נטילת ידיים צריכה להעשות בכלי. ויכול אדם ליטול את ידי חברו בכלי, אך ידיו אינן נחשבות כ'כלי' לגבי חברו, ולכן אם חפץ רביעית מים בידיו ושפכם על ידי חברו, אין זו נטילה. (וראה להלן, בנוגע לנוטל את ידיו בכלי, ולאחר מכן שופך את המים שבידיו על ידי חברו).

אולם, במקרה שכמה אנשים נוטלים את ידיהם כאחת, והאחד

הנוטל יד אחת ושופך את המים שבידו על היד האחרת - האם זו נטילה כשירה?

הנוטל עצמו מידו האחת על היד האחרת, אך לא בשפיכה על ידי חברו. ואף בשעת הדחק, אם לאחר שנטל באופן זה נוצרה אפשרות ליטול כפי שראוי לכתחילה, דהיינו בשפיכה מכלי על שתי ידיו - יטול שנית, אך ללא ברכה. ויש אומרים, שאף בשעת הדחק ובדיעבד, הנטילה באופן זה פסולה.

[שו"ע קנט, ו, ומשנ"ב ל, לד וילה, וביה"ל ד"ה ורבנו; וראה בו"מ דרשו, 39]

מי שנטל את ידו האחת ברביעית מים מתוך כלי, ונשארו מים בידו, ושפכם על ידו האחרת - לדעת רוב הפוסקים, הנטילה פסולה, משום שאת ידו השניה לא נטל בכלי. ולדעת רבנו תם, הנטילה כשירה, כיון שתחילתה בכלי; ויש אומרים, שלדעתו, אף אם נטל אדם את ידיו בכלי, ושפך את המים שבידיו על ידי חברו, הנטילה כשירה, כיון שתחילתה בכלי.

ואין להקל כדעת רבנו תם אלא בשעת הדחק, ורק בשפיכת

שפכת מים על השיש ומשם הגיעו אל ידיך שבכיוור - האם זו נטילה כשירה?

מתוך כלי, ונטילה שלא מתוך כלי, פסולה לכל הדעות. אולם, אם מניח את ידו בסמוך למקום השפיכה, במקום בו מרוצת המים היא מכוח השפיכה, הנטילה כשירה. ויש לשים לב להלכה זו גם בנטילה רגילה - לשפוך באופן שהמים יגיעו לכל שטח היד בכוח השפיכה, ולא מתוך זרימה עצמונית.

[שו"ע קנט, ז, ומשנ"ב לו-לז; וראה שו"ע שם, ח; בו"מ דרשו, 40, 42 ו-43]

לדעת רוב הראשונים, בנטילת ידיים, צריך שהמים יִשְׁפְּכוּ על ידי הנוטל בכוח אדם, ובלשון הפוסקים: 'כִּחַ גְּבָא'. ולכן, השופך מים מתוך כלי על גבי קרקע, ומניח את ידו במרחק ממקום השפיכה, הנטילה פסולה, משום שבמקום זה המים אינם זורמים מכוח השפיכה, אלא זורמים מעצמם כפי טבע המים. ובנוסף, מסיבה זו עצמה, המים אינם נחשבים כנשפכים על ידי הנוטל

* תיק, סל קניות, וכיוצא בהם, אשר אינם מיועדים למים, אף אם התקין להם מושב, אשר בשעה שהם מונחים עליו הם מכילים רביעית מים ללא תמיכה נוספת - פסולים לנטילה.
* כלי שמיוצר באופן ששפתו האחת גבוהה מחברתה, וכגון שיש לכלי 'פייה' הנמשכת כלפי מעלה או כלפי מטה - יש אומרים שאין ליטול ידים אלא דרך הצד הנמוך יותר, ויש חולקים.
* כלי שבתחתיתו קבוע ברז, ניתן ליטול בו ידים בין דרך הפתח העליון של הכלי, ובין דרך הברז (בתנאים מסוימים). ויש להקפיד גם על אפשרות סגירה הרמטית של הברז, וכן שהברז יהיה מחובר לכלי בצורה הרמטית.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

איזו מצוה דאורייתא מקיימים בסדר אמירת 'שיר של יום'?

נוהגים לומר לפני אמירת המזמור: "היום יום פלוני בשבת...", כדי לקיים בכך מצות "זכור את יום השבת לקדשו", שפירושה - לזכור את יום השבת בכל הימים.

[שו"ע קלב, ב, ומשנ"ב טו-טז; בו"מ דרשו, 31 ו-39]

בכל יום לאחר תפילת שחרית אומרים את המזמור שבתהלים שאותו הלויים היו אומרים בשירתם באותו היום בבית המקדש; ובראשי חודשים ובמועדים - יש שנוהגים לומר מזמורים אחרים. בעבר אמרו את ה'שיר של יום' לאחר 'פיטום הקטורת', אולם כיום אומרים אותו - על פי האריז"ל - לפני פיטום הקטורת. וכן

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666